CONCLUDING STATEMENT

Suomi — IMF:n neljännen sopimusartiklan mukainen konsultaatio vuonna 2027

Yhteenveto loppulausunnosta

Suomen talouden toipuminen taantumasta vahvistuu, mutta työttömyys on edelleen korkeaa. Suomen BKT:n määrä kasvoi 0,8 % vuonna 2025, ja sen arvioidaan kasvavan 1,7 % vuonna 2026 ja 1,6 % vuonna 2027 viennin ja investointien sekä kulutuksen vahvistumisen tukemana. Asuinrakentamisen odotetaan toipuvan asteittain tilanteessa, jossa asunnoista on edelleen ylitarjontaa ja asuntojen kysyntä on heikkoa. Inflaation arvioidaan olevan keskimäärin 2,7 vuonna 2026, mutta sen arvioidaan hidastuvan lähelle 2:ta % vuonna 2027. Kasvunäkymiin liittyvät riskit ovat alasuuntaisia, mutta datakeskusinvestointien vuoksi kasvunäkymiin liittyy myös yläsuuntaisia riskejä.

Suomen julkisen talouden tila on edelleen haastava. Julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen supistui 3¾ prosenttiin vuonna 2025, mutta sen arvioidaan kasvavan jälleen vuonna 2026. Suomen julkisen velan suhteessa BKT:hen arvioidaan olevan yli 90 % vuonna 2026, ja jos julkisen talouden sopeutustoimia ei jatketa, se kasvaa edelleen keskipitkällä aikavälillä.

Vakaat, kasvua tukevat julkisen talouden lisäsopeutustoimet tulisi aloittaa vuonna 2027. Rakenteellisella sopeutuksella, jonka suuruus on vuosittain ½ prosenttia suhteessa BKT:hen, tulisi pyrkiä kuromaan julkisen talouden alijäämä umpeen vuoteen 2035 mennessä ja saattamaan julkinen velka vakaasti laskevalle uralle. Uskottavan monivuotisen sopeutuspaketin tulisi perustua ensisijaisesti menopuolen toimiin, joita täydennetään kasvua tukevilla tulopuolen toimilla. Sopeutustoimien tulisi olla kattavia: menoja tulisi priorisoida uudelleen, tiettyjä etuuksia tulisi pienentää ja julkisten palvelujen yksityistä rahoitusta tulisi lisätä. Toimien tulisi lisätä julkisen sektorin tehokkuutta ja samalla suojata haavoittuvassa asemassa olevia kotitalouksia ja pitkän aikavälin kasvua tukevaa kulutusta.

Rahoitusjärjestelmä on edelleen kriisinkestävä, mutta haavoittuvuuksia on seurattava edelleen tarkoin. Pankkien vakavaraisuus, maksuvalmius ja kannattavuus ovat hyvällä tasolla. Pankeilla on kuitenkin haavoittuvuuksia, joita aiheuttavat altistumat kiinteistösektorille, riippuvuus tukkurahoituksesta ja kotitalouksien suuri velkaantuneisuus. Asuntomarkkinoiden laskusuhdanne on pysynyt pääosin hallittuna. Viranomaisten tulisi välttää lainanottajiin kohdistuvien makrovakausvälineiden keventämistä edelleen ja palauttaa asuntolainojen enimmäisluototussuhde perustasolleen, kun asuntomarkkinat normalisoituvat. Kun pankkien pääomavaatimusten uudistaminen etenee EU:ssa, pankkien pääomapuskurivaatimuksia voitaisiin yksinkertaistaa, mutta pitää puskurivaatimukset nykyisellä tasolla.

Rahoitusvakauden tulisi säilyä Finanssivalvonnan ensisijaisena tavoitteena. Jos Finanssivalvonnan tavoitteeksi lisätään talouskasvun ja rahoitusmarkkinoiden kilpailun edistäminen, se saattaisi olla ristiriidassa valvottavien vakaan toiminnan turvaamista koskevien tavoitteiden kanssa ja hämärtää tilivelvollisuutta. Jos Finanssivalvonnalle annetaan lisätavoite, sen tulisi olla selkeästi toissijainen ja alisteinen rahoitusvakauden turvaamista koskevalle tavoitteelle.

Politiikkatoimien tulisi lisätä työllisyyttä ja saattaa oppimistulokset jälleen noususuuntaisiksi. Pitkittynyt korkea työttömyys uhkaa muuttua pysyväluonteiseksi, ja korkea nuorisotyöttömyys uhkaa heikentää osaamisen kehittymistä ja nuorten tulevaa työllistymistä. Viimeaikaiset uudistukset työnteon kannustimien vahvistamiseksi tulisi toteuttaa täysimääräisesti, ja aktiivisen työvoimapolitiikan lisäuudistuksilla tulisi parantaa työmarkkinoiden kohtaantoa ja edistää erityisesti nuorten ja pitkäaikaistyöttömien kiinnittymistä työmarkkinoille. Koulutuksen alalla painopisteenä tulisi olla perustaitojen vahvistaminen ja ammatillisen koulutuksen parempi mukauttaminen työmarkkinoiden tarpeisiin. Lisäksi tulisi kasvattaa korkea-asteen koulutuksen suorittaneiden ja tutkinnon tavoiteajassa suorittaneiden osuutta. Nämä toimet tulisi toteuttaa oikein kohdennetuin menotoimin, joita tukevat aiempaa kattavampi tiedonkeruu ja politiikkatoimien arviointi.

Tuottavuuden kasvun vahvistaminen edellyttää, että korkean tuottavuuden yrityksille luodaan edellytykset laajentaa toimintaansa ja tekoälyn tarjoamat mahdollisuudet voidaan hyödyntää. Yritysten kasvuvaiheen rahoitusta tulisi edelleen lisätä. Samoin tulisi vähentää hallinnollista taakkaa ja markkinoillepääsyn esteitä palvelualoilla. Lisäksi tulisi syventää Euroopan yhdentymistä esimerkiksi edistämällä EU:n säästämis- ja investointiunionia ja palvelujen sisämarkkinoita. Koulutuksella tulisi varmistaa, että työntekijöillä on tekoälyä täydentävää osaamista. Euroopan sähköverkkojen syvempi integraatio ja Suomen oikea-aikaiset investoinnit sähköntuotanto- ja sähköverkkokapasiteettiin voisivat tukea kasvua ja häiriönsietokykyä, kun sähkön kysyntä kasvaa.